

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету ветеринарної медицини
акад. Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

« ____ » _____ 2022 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «20» травня 2020 р.

В.о. завідувача кафедри

Ірина МАРТИНЮК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина» (ОС «Магістр»)

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Галузь знань: 21 Ветеринарна медицина
Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»
Освітня програма «Ветеринарна медицина»
Факультет ветеринарної медицини

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології
Людмила ОМЕЛЬЧЕНКО

Київ – 2022

1. Опис навчальної дисципліни

Конфліктологія (назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	<i>магістр</i>	
Галузь знань	<i>21 Ветеринарна медицина</i>	
Спеціальність	<i>211 «Ветеринарна медицина»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування компетентностей, необхідних для соціальної інтеграції, професійної адаптації, ефективної міжособистісної взаємодії майбутніх фахівців.

Завдання курсу:

1. сприяти формуванню навичок конструктивного вирішення й запобігання конфліктам у професійній діяльності та міжособистісній взаємодії;
2. створювати умови розвитку особистісних якостей, значущих для ефективної комунікації з оточенням;
3. забезпечити можливості розвитку творчої індивідуальності студентів;
4. познайомити студентів з конфліктними технологіями посередницької діяльності при вирішенні конфліктних ситуацій, враховуючи прояв індивідуально-психологічних особливостей конструктивного, ділового та міжособистісного спілкування, управління людьми в колективі;
5. розкрити арсенал засобів діагностики конфліктів в різних сферах життєдіяльності, виявлення конфліктних особистостей.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати категоріальний апарат дисципліни; загальні закономірності виникнення, розвитку і завершення конфліктів; методологічні принципи конфліктології і методи вивчення; структуру конфлікту, причини його виникнення і вплив на психіку, поведінку, діяльність людини; динаміку і функції конфлікту в колективі і життєдіяльності окремої людини; види конфліктів і систему по їх прогнозування, запобігання і врегулювання; динаміку переговорного процесу.

уміти точно і повно аналізувати конфлікт, діагностувати його причини, об'єкт, цілі, мотиви, інтереси і цінності конфліктуючих сторін; компетентно виробляти і застосовувати практичні стратегії поведінки в ході конфліктної взаємодії; визначати і давати оцінку очевидним і прихованим наслідків конфлікту, впливам на конфліктуючі сторони різних факторів; використовувати арсенал психологічної самозахисту та психологічного впливу на протистоїть сторону.

володіти арсеналом діагностичних засобів дослідження конфліктів; навичками користувача психодіагностичного інструментарію; технологіями розбору та управління конфліктами в професійній діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	разом	у тому числі					разом	у тому числі						
		Л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Модуль 1														
Вступ до конфліктології. Теоретичні основи конфліктології														
Тема 1. Конфліктологія як наука	11	2	2			7								
Тема 2 Природа міжособистісних конфліктів.	11	2	2			7								
Тема 3. Внутрішньоособистісний конфлікт	11	2	2			7								
Тема 4. Особистість і конфлікт	12	2	2			8								
Разом за змістовим модулем 1	45	8	8			29								
Модуль 2.														
Конфлікти в різних сферах міжособистісної та міжгрупової взаємодії														
Тема 5. Сімейні конфлікти	9	2	2			5								
Тема 6. Педагогічні конфлікти	6	2	2			5								
Тема 7. Організаційні конфлікти	7	3	3			5								
Разом за змістовим модулем 2	45	7	7			31								
Разом	90	15	15			60								

4. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Методи конфліктології	2
2	Аналіз конфліктних ситуацій: структурна модель	2
3	Види внутрішньоособистісного конфлікту	2
4	Поведінка особистості в конфлікті	2
5	Сімейне спілкування: чинники гармонійних стосунків	2
6	Урегулювання педагогічних конфліктів	2
7	Аналіз організаційних конфліктів. Комунікативна компетентність керівника	3

**5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня
засвоєння знань студентами**
Контрольні запитання

1. Конфліктологія як наука.
2. Зв'язок конфліктології з іншими науками.
3. Історичні умови виникнення конфліктології.
4. Розвиток конфліктології в Україні.
5. Методи конфліктології (Метод картографії!).
6. Дискусії про природу конфліктів.
7. Поняття про конфлікт.
8. Конфліктна ситуація та інцидент як передумови виникнення конфлікту.
9. Характерні ознаки прояву конфлікту.
10. Об'єктивні й суб'єктивні складові конфліктної взаємодії.
11. Межі поширення конфлікту.
12. Види та типи конфліктів.
13. Динаміка конфліктів.
14. Поняття про внутрішньоособистісний конфлікт.
15. Інтрапсихічний конфлікт у працях представників глибинної психології.
16. Мотиваційний підхід до інтерпретації внутрішньоособистісного конфлікту.
17. Когнітивна концепція внутрішньоособистісного конфлікту.
18. Соціально-психологічний (рольовий) підхід до розуміння внутрішньоособистісного конфлікту.
19. Стратегії взаємодії в конфлікті.
20. Конфліктна особистість.
21. Конфліктність особистості.
22. Типи конфліктних особистостей.
23. Техніка «Я-повідомлення» як спосіб ефективної комунікації в складних ситуаціях.
24. Техніки саморегуляції психоемоційного стану.
25. Соціально-психологічні ознаки сім'ї.
26. Психологічні особливості сімейного спілкування.
27. Динамічні психологічні процеси в молодій сім'ї.
28. Кризи сімейного життя.
29. Типи сімейних конфліктів.
30. Закон багаторівневої кругової каузальності.
31. Причини подружніх конфліктів.
32. Основні одиничні ознаки складних відносин.
33. Типові порушення комунікацій в сім'ї.
34. Тактики вирішення подружніх конфліктів.
35. Педагогічний конфлікт.
36. Педагогічна ситуація.
37. Складні ситуації педагогічної взаємодії.

38. Види педагогічних конфліктів.
39. Конфлікти, пов'язані зі слабкою організацією навчання в школі.
40. Суб'єктивні умовами підвищеної конфліктності педагога.
41. Міжособистісні конфлікти у педагогічному колективі.
42. Причини виникнення конфліктів у середовищі студентів першого курсу.
43. Конфлікти в системі «викладач-студент».
44. Міжособистісні конфлікти викладачів з колегами та керівництвом.
45. Роль викладача в запобіганні виникнення конфліктних ситуацій у взаємодії зі студентами.
46. Вирішення педагогічних конфліктів.
47. Розвиток конфліктостійкості учасників освітнього процесу.
48. Поняття про організаційний конфлікт.
49. Соціально-психологічне середовище організаційного конфлікту.
50. Порухення комунікації як чинники конфліктів.
51. Причини організаційних конфліктів.
52. Умови безконфліктної комунікації в організації.
53. Деструктивний, коригувальний і прогностичний стилі поведінки в організаційному конфлікті.
54. Тактики впливу на опонента в конфлікті.
55. Алгоритм управління організаційним конфліктом.
56. Методи управління конфліктом.
57. Психологічні особливості поведінки керівника в організаційному конфлікті.
58. Етика взаємодії як чинник запобігання конфліктам в організації.
59. Об'єктивні чинники запобігання конфліктам в організації.
60. Суб'єктивні чинники управлінської діяльності, що визначають можливість безконфліктної взаємодії.

Форма № Н-5.05

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет

Освітній ступінь

Спеціальність

Форма навчання

Семестр, курс

Навчальна дисципліна

Ветеринарної медицини

Магістр

211 «Ветеринарна медицина»

5 семестр, курс 3

Конфліктологія

Затверджено на засіданні кафедри

психології

(назва кафедри)

Протокол № 12 від «20» травня 2022 р.

В.о. завідувача кафедри _____ Ірина МАРТИНЮК
(підпис) (прізвище та ініціали)
Екзаменатор _____ Людмила ОМЕЛЬЧЕНКО

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»	Кафедра Психології 2022-2023 н. р	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Конфліктологія»	Затверджую Зав. кафедри (підпис) Ірина Мартинюк 2022 р.

1. Виникнення конфліктології як відносно самостійної теорії пов'язано з роботами:

1	К. Маркса і Ф. Енгельса, О. Конта;
2	П. Сорокіна, Г. Зімеля, З. Фрейда;
3	Р. Дарендорфа, Л. Козера, М. Дойча, М. Шерифа;
4	В. Лінкольна, Л. Томпсона, Д. Скотт;
5	Р. Фішера, У. Юрі, К. Томоса.

2. Який із наведених методів належить до групи методів управління конфліктами:

1	соціологічний метод;
2	метод тестування
3	метод картографії
4	метод спостереження
5	метод експерименту

3. Який із наведених методів належить до групи методів управління конфліктами:

1	соціологічний метод;
2	метод тестування;
3	метод картографії;
4	метод спостереження;
5	метод експерименту

4. Гарвардський метод «принципових переговорів» розробили:

1	Д. Скотт і Ш. і Г. Боуер;
2	К. Томас і Р. Кілмен;
3	М. Шериф і Д. Рапопорт;
4	В. Лінкольн і Л. Томпсон;
5	Р. Фішер і У. Юрі.

5. Предметом конфліктології є:

1	конфлікти;
2	закономірності та механізми виникнення конфліктів, а також принципи і технології управління ними;
3	будь-які зіткнення;
4	механізми поведінки особистості в конфлікті і технології переговорного процесу з вирішення конфлікту;
5	закони протистояння суб'єктів соціальної взаємодії.

6. Образ конфліктної ситуації - це:

1	те, через що виникає конфлікт;
---	--------------------------------

2	суб'єктивне відображення у свідомості суб'єктів конфліктної взаємодії предмета конфлікту;
3	дійсні внутрішні спонукальні сили, підштовхують суб'єкт соціальної взаємодії до конфлікту;
4	те, про що заявляють один одному конфлікуючі сторони;
5	суб'єктивне відображення в свідомості суб'єктів конфліктної взаємодії цілей конфлікту.

7. Конфліктна ситуація - це:

1	випадкові зіткнення інтересів суб'єктів соціальної взаємодії;
2	накопичені протиріччя, пов'язані з діяльністю суб'єктів соціальної взаємодії, які створюють ґрунт для протиборства між ними;
3	процес протиборства між суб'єктами соціальної взаємодії, спрямований на з'ясування відносин;
4	причина конфлікту;
5	етап розвитку конфлікту.

8. Конфлікт - це:

1	боротьба думок;
2	суперечка, дискусія з гострої проблеми;
3	протиборство на основі зіткнення протилежно спрямованих мотивів або суджень;
4	суперництво, спрямоване на досягнення перемоги в суперечці;
5	зіткнення протилежних позицій.

9. До якого виду належить конфлікт, який характеризується тим, що в ньому стикаються дві особистості, в основі його лежать об'єктивні протиріччя і він сприяє розвитку відповідної соціальної системи?

1	міжособистісному бурхливому і швидкоплинному;
2	міжособистісному, конструктивному;
3	міжособистісному, економічному;
4	гострого і тривалого;
5	деструктивному.

10. Виберіть адекватний варіант поведінки (комбінація з трьох позицій) трансакції «Батька»:

1	вимагає; оцінює; проявляє безпорадність;
2	керує; міркує; аналізує;
3	розмовляє на рівних; виявляє почуття образи; протегує;
4	працює з інформацією; міркує; аналізує;
5	вимагає; засуджує; вчить.

11. Яким етапам конфлікту відповідають наведені пояснення?

1. Виникнення конфліктної ситуації (КС)	А його зовнішніми проявами можуть бути: зміна настрою, критичні недобррозичливі зауваження на адресу протилежної сторони, припинення взаємодії з нею
2. Усвідомлення конфліктної ситуації	Б може бути здійснене з використанням таких методів (в межах соціальних інститутів): педагогічних, адміністративних

3. Початок відкритої конфліктної взаємодії	В створюється одним чи декількома суб'єктами соціальної взаємодії, є підґрунтям конфлікту
4 Розвиток відкритого конфлікту	Г відверті заяви про свою позицію, висунення вимог
5 вирішення конфлікту	Г активні дії, спрямовані на шкоду опонентові

12. Яким когнітивним підходам відповідають наведені пояснення?

1 теорія Курта Левіна	А конфлікт є певною розбіжністю між системою уявлень індивіда та його знаннями про уявлення та поведінку інших, між системами уявлень різних людей
2 теорія балансу (Ф. Хайдер)	Б обов'язковою умовою виникнення конфлікту є суб'єктивна невіршуваність ситуації, яка не може бути нічим іншим, як результатом відповідної оцінки, інтерпретації її людиною
3 суб'єктивна оцінка ситуації як умова конфлікту (В. М'ясищев, В. Мерлін)	В конфлікт психологічно характеризується як ситуація, у якій на індивіда одночасно діють протилежно спрямовані сили приблизно однакової величини

13. Яке слово пропущене в реченні?

Рольовий конфлікт – це конфлікт «Я - роль», суперечності, що виникають між _____ ролі та можливостями особистості	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

14. Які умови є прийнятними для застосування стратегії конфліктної поведінки

1. Необхідні швидкі, рішучі дії, необхідно прийняти неординарне рішення, існує впевненість у правильності обраної альтернативи, маніпуляція з метою використання переваг власної позиції	А Компроміс
2. Компроміс недопустимий, повне використання творчого потенціалу учасників, необхідність забезпечення реалізації будь-якої спільної мети, подолання негативних емоцій щодо протилежної сторони	Б Уникнення
3. Цілі важливі, проте не варті того, щоб застосовувати жорсткі засоби для їхнього досягнення, опоненти мають приблизно однакову силу, однак прагнуть досягти важливої мети, потреба прийняття оптимального рішення в умовах дефіциту часу, прийти до тимчасової згоди у вирішенні важливих питань	В Пристосування)
4. Існує необхідність проявити гнучкість, предмет розбіжностей важливіший, ніж для інших, потреба завоювати довіру та забезпечити міцну позицію на майбутнє, необхідність мінімізації втрат за умов слабкої позиції	Г Примус (конфронтація)
5. Відсутня можливість задовольнити власні потреби, предмет розбіжностей не суттєвий, вірогідність руйнації стосунків більша, ніж можливість її покращення, потреба надати можливість	Г Співпраця

учасникам конфлікту заспокоїтись, інша сторона здатна вирішити конфлікт більш ефективно, перед застосуванням конкретних дій є потреба зібрати необхідну інформацію

15. Яке слово пропущене в реченні?

В.П. Левкович і О.Є. Зуськова виокремили три основні групи сімей залежно від рівня їх _____: стабільні, проблемні, нестабільні.

(у бланку відповідей подати одним словом)

16. Яким типам неблагополучних сімей відповідають наведені пояснення (за В. Сисенком)?

1 проблемні	А у взаємодії партнерів існують сфери, де їх інтереси, потреби, наміри постійно зіштовхуються, породжуючи негативні емоції.
2 конфліктні	Б сім'ї, де існує протистояння інтересів і потреб партнерів, які носять особливо різкий характер і захоплюють важливі сфери життєдіяльності сім'ї.
3 кризові	В утворені людьми, перед якими виникали особливо важкі життєві ситуації, що можуть спричинити нестабільності шлюбу

17. Встановіть відповідність між типами ригідної поведінки у спілкуванні, що потребує корекції (за В. Сатир), та його описом

1 Каральне спілкування	А увага відволікається від початкового предмету розмови, що робить неможливим вирішення проблеми
2 Підпорядковане спілкування	Б раціональне, ділове, коректне спілкування, в якому відсутні емоційні прояви.
3 «Холодне» спілкування	В переважають нагадування, критика, відмова, звинувачення
4 Безпредметне спілкування	Г превалюють вираження згоди, вибачення і виправдання, прагнення до збереження спокою будь-якою ціною

18. Встановіть відповідність між підходами до консультування сім'ї та їх представниками

1 Структурна модель роботи з сім'єю	А С. Гордон і Н. Давідсон, Р. Стюарт
2 Поведінкова модель консультування сім'ї	Б В. Кемплер
3 Модель комунікативного консультування сім'ї	В П. Ватславик, В. Сатір
4 Модель психологічного консультування сім'ї, яка базується на досвіді	Г Б. Монталву, Б. Розман, Г. Апонте, М. Вальтерс, С. Грінштейн

5 Модель трансакційного психологічного консультування сім'ї	Г Е. Берн, Т. Харріс
---	----------------------

19. Встановіть відповідність між поняттям та його визначенням

1 Профілактика конфліктів	А це свідома діяльність щодо нього, яка здійснюється на всіх етапах його виникнення, розвитку і завершення учасниками конфлікту чи третьою стороною.
2. Попередження конфліктів	Б полягає в такій організації життєдіяльності суб'єктів соціальної взаємодії, яка виключає чи зводить до мінімуму ймовірність виникнення конфліктів між ними
3. Управління конфліктом	В це створення об'єктивних, організаційно-управлінських і соціально-психологічних умов, що перешкоджають виникненню передконфліктних ситуацій, усуненню особистісних причин конфліктів

20. Яким формам завершення конфлікту відповідають наведені описи?

1 Врегулювання конфлікту	А це спільна діяльність його учасників, спрямована на припинення протидії і вирішення проблеми, яка привела до зіткнення
2. Розв'язання конфлікту	Б в усуненні протиріччя між опонентами бере участь третя сторона. Її участь можлива як за згодою протиборчих сторін, так і без їхньої згоди.
3. Усунення конфлікту	В тимчасове припинення протидії при збереженні основних ознак конфлікту: протиріччя і напружених відносин. Конфлікт переходить із "видимої" форми у приховану
4. Загасання конфлікту	Г такий вплив на конфлікт, у результаті якого ліквідуються основні його структурні елементи.

21. Якому виду конфлікту відповідає його характеристика (за М. Рибаквою)?

1 Конфлікти взаємин	А Виникають з приводу виконання учнем навчальних завдань, успішності, пізнавальної діяльності, ситуацій, коли учні не виявляють готовності оперативно виправити власну помилку.
2. Конфлікти діяльності.	Б Виникають з приводу порушення учнем правил поведінки у школі та поза нею. Вчитель висловлює незадоволення порушенням поведінки, не пов'язаної безпосередньо з навчальною діяльністю. Найчастіше це грубощі учнів педагогам, агресивна поведінка з однокласниками, пустощі, що проявляються як протест проти низької оцінки.
3. Конфлікти поведінки, вчинків	В . Виникають у сфері емоційно-особистісних стосунків учнів і вчителів. Вони найбільш тривалі та деструктивні. Постають на ґрунті недобррозумілих стосунків як наслідок постійних попередніх конфліктів діяльності або поведінки,

	вчинків. Створюють взаємно упереджене сприйняття вчителем і учнем.
--	--

22. Встановіть відповідність між поняттям та його значенням

1 Соціальні лінощі	А це ефект посилення реакцій у присутності інших.
2. Соціальна фасилітація	Б зменшення людьми своїх зусиль при об'єднанні а іншими для досягнення загальних цілей, коли вони не відповідають за кінцевий результат.
3. Конформізм	В -втрата індивідом у групових ситуаціях відчуття індивідуальності та стримуючих норм самоконтролю.
4 Деіндивідуалізація	Г виникає під впливом групи через сприйняття первинної думки індивіда, схильного прийняти ризиковане або, навпаки, обачливе рішення.
5 Групова поляризація	Г результат групового тиску проявляється в тенденції змінювати поведінку або переконання в результаті дій групи

23.

Розставте у відповідності до видів політичних конфліктів їхні ознаки:

<p>А. Конфлікти тоталітарного суспільства</p> <p>В. Конфлікти демократичного суспільства</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Переважно статусні (рольові) конфлікти, пов'язані з близькістю або віддаленістю соціальних груп від політичної влади. 2. Локалізовані у власне політичній сфері 3. Прихований характер конфліктів. 4. Відкриті, явні, такі, що визнаються суспільством 5. Ідеологізованість конфліктів 6. Вирішуються конфліктні ситуації завдяки вільній дискусії 7. Важливішими є конфлікти інтересів і цінностей 8. Гіпертрофія політичної сфери життя суспільства 9. Напрацювання чітких процедур і правил локалізації та врегулювання політичних конфліктів 10. Штучний, нав'язаний характер конфлікту 11. Інтернаціоналізація політичних конфліктів
--	--

24. Скільки рівнів потреб має піраміда Маслоу:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

25. Встановіть відповідність між видами жорстких тактик поведінки особистості в конфлікті та їх сутністю

1 Психологічне насильство	А прийоми використання у своїх цілях мотивів опонента, створення для протидіючої сторони ситуації вибору між досягненням її цілей у конфлікті та загрозою втратити спокій у повсякденному житті
---------------------------	---

2. Погрози	Б це використання проти опонента образ, грубості, образливих жестів, дискримінаційних заходів, наклепів, дезінформації, обману, приниження та жорсткого контролю за поведінкою та діяльністю
3. Психологічний тиск	В це вираження однією стороною своїх намірів завдати шкоду інтересам протидіючої сторони, якщо інша сторона не виконуватиме належне від неї.

26. Яким чинникам, що знижують можливість попередження конфліктів і спрямування розвитку подій у конструктивне русло, відповідають їх описи.

1 Правові.	А Вони базуються на непереборному прагненні людини до свободи та незалежності, й усілякі спроби втручання в їхні взаємини оцінюються ними зазвичай негативно, як прагнення обмежити їхню незалежність і свободу.
2. Психологічні.	Б Люди вважають свою поведінку суто особистою справою, а втручання третьої особи розглядають як порушення загальноприйнятих норм моралі.
3. Етичні.	В У країнах з розвиненими демократичними традиціями правові норми охороняють основні права та свободи особи, а їх порушення в тій чи іншій формі може бути кваліфіковано як протиправні дії.

27. Встановіть відповідність між методом тактики попередження конфлікту та його значенням

1 Метод взаємного доповнення.	А Припускає проведення заходів, спрямованих на залучення потенційних учасників конфлікту до загальної справи, під час здійснення якої у можливих супротивників з'являються загальні інтереси, вони краще пізнають один одного, звикають співпрацювати, спільно вирішувати проблеми, що виникають
2. Метод згоди	Б Розвиває здібності до співчуття товаришам по роботі, партнерам, готовності надати їм практичну допомогу, зрозуміти їхній внутрішній стан.
3. Метод доброзичливості	В При виникненні будь-яких розбіжностей найважливішим методом попередження негативного розвитку подій є визнання гідності партнера, вираження належної пошани до його особи.
4 Метод збереження репутації партнера.	Він припускає опору на такі здібності одних членів колективу, яких бракує в інших.

28. Встановіть відповідність між типом конфліктної особи та її характеристикою

1 Цілеспрямовано конфліктний тип.	А Прагне постійно бути в центрі уваги. Любить добре виглядати в очах інших. Її ставлення до людей визначається тим, як з нею поведуться інші. У таких людей переважно емоційна поведінка, а раціональна виражена слабо. Копіткою систематичної роботи уникає. Часто така людина є джерелом суперечки, але вона себе такою не вважає.
-----------------------------------	--

2. Конфліктна особа демонстративного типу	Б Це людина імпульсивна і недостатньо себе контролює. Її поведінка важко передбачувана. Часто поводить себе зухвало й агресивно. У запалі не звертає уваги на загальноприйняті норми поведінки в колективі. Має завищену самооцінку. У багатьох своїх невдачах схильна звинувачувати інших. Здатність співвідносити свої вчинки із загальними цілями групи і з конкретними обставинами розвинена недостатньо. З минулого досвіду, навіть неприємного для неї, уроків на майбутнє не виносить..
3. Конфліктна особа некерованого типу.	В Ця особа розглядає конфлікт як засіб досягнення власної мети і часто виступає активною стороною в розв'язуванні конфлікту. Раціонально діє в конфліктній ситуації, здатна прораховувати можливі варіанти її* розвитку та тверезо оцінює сильні й слабкі сторони в позиціях сторін. Володіє добре відпрацьованою технікою спілкування в гарячій суперечці. Є найбільш небезпечним типом конфліктної особи.

29. Як називається процес розвитку конфлікту під впливом певних чинників і умов, що включає в себе прихований період (виникнення проблемної ситуації у взаємодії суб'єктів, її усвідомлення ними, спроби розв'язати її неконфліктними методами, виникнення передконфліктної ситуації), відкритий період (інцидент, конфліктна взаємодія, завершення конфлікту), розвиток постконфліктної ситуації:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

30. Як називається одна з форм завершення конфлікту, сукупність позитивних дій (рішень) самих учасників конфлікту, що припускає наявність взаємоприйняттого вирішення проблеми, яке має особисту значущість для учасників конфлікту, і припиняє протиріччя учасників конфлікту та веде до гармонізації їхніх взаємовідносин:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

6. Методи навчання

Методи організації навчальної діяльності студентів: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.

Наочні методи навчання: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні методи навчання: вправи, графічні роботи.

Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності студентів: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, частково-пошуковий (евристичний).

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові (драматизація) ігри, дискусії і диспути, студентські наукові конференції, створення ситуації емоційно-моральних переживань, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

7. Методи контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням поточного (опитування, відповіді на заняттях), модульного (тестового) та підсумкового контролю за якістю отриманих студентами знань (залік).

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки в НУБіП України» від 27.12.2019 р. протокол № 5 табл. 1.

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90 – 100	відмінно	зараховано
74 – 89	добре	
60 – 73	задовільно	
0 – 59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Омельченко Л.М. Конфліктологія: методичні рекомендації для студентів. – К.: НУБіП, 2012. – 34 с.
2. Омельченко Л.М. конфліктологія: Практикум. – К.: НУБіП, 2017. – 162 с.
3. Омельченко Л.М. Електронний навчальний курс «Конфліктологія». <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=391273>

10. Рекомендована література

1. Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ: Вид-во «Києво-Могилянська академія». 2010. 222 с.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник.-Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
3. Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка». 2015. 200 с.
4. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник. Київ: МАУП, 2007. 360 с.
5. Хруль В. Психологія сім'ї. Основи подружнього консультування та сімейної психотерапії. Київ: Сварог, 2021. 370 с.

Додаткова

1. Ложкин Г. В., Повякель Н. И. Практическая психология конфликта : учеб. пособие. Киев : МАУП, 2002. 256 с,
2. Русинка І.І. Конфліктологія. Психотехнології запобігання і управління конфліктами: Навч.посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 332 с.
3. Эйдемиллер Э., Юстицкис Ст. Психология и психотерапия семьи. Санкт-Петербург: Питер, 2008. 687 с.
4. Thomas L. Sexton, Jay Lebow. Handbook of Family Therapy. The Science and Practice of Working with Families and Couples. Routledge. 2015. 588 p.

11. Інформаційні ресурси

1. Варга А. Травмоцентрические семьи как наследие XX века. Лекция. URL: https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=jAlCwr6ivPg&feature=emb_logo (дата звернення 04.04.2022)
2. Котенко А. Вебінар «Конфлікт Уникати або вирішувати». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Dr7cZVY0wn0> (дата звернення 19.02.2022)
3. Лубяна О. Вебінар «Конфлікти та способи їх вирішення». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cgXpCUpNW1M&t=3422s> (14.08.2022)
4. Приклад конфлікту URL: <https://www.youtube.com/watch?v=P1900TBJ7q8> (дата звернення 12.09.2022)
5. Шитов Е. Конфликты и стрессоустойчивость. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=eqh7ajAMW5A&t=561s> (12.06.2022)